

به نام خداوند جان و خرد

تنه درختی که با پیچک‌ها احاطه شده‌است، با قوی‌ترین تبرهای دنیا هم قطع نشده، ترک حیات نمی‌کند و آن درخت نقطه اتکای پیچک‌هایی است که دور آن را فرا گرفته‌اند. اگر چنانچه روزی تنه آن درخت را جدا کنند، پیچک‌هایی که دور آن را احاطه کرده بودند، فضایی برای رشد و تولد دوباره آن درخت را فراهم می‌کنند. این تمثیل زیبا از رابطه ناگسستگی و تأثیرگذار میان رهبران الهی و امت در حوزه شریعت، مرید و مراد در حوزه عرفان و میان رهبر و مردم در حوزه آیینی، اجتماعی و فرهنگی حکایت می‌کند که عمدتاً همسو و در یک راستا تلاش می‌کنند. رهبران الهی قطب‌های جاذب، نافذ، تأثیرگذار و راست قامتان جاودانه تاریخ هستند که ققنوس‌وار می‌زیند و پس از نوشیدن جام شراب وصال حق و گام نهادن در جهان ملکوت، با برجا گذاشتن ققنوسی دیگر همچنان به زندگانی معنوی خود استمرار می‌بخشند و تاریخ ما تکرار این روایت‌های حق طلبی، شهامت، ایثارگری و جانفشانی است. زینده اندیشمندان، اهل قلم و اصحاب هنر و... است که هر کدام به فراخور توانمندی خود روایت‌گر رویدادها و حوادثی باشند که در رویارویی حق و باطل رخ می‌دهد تا در حافظه تاریخی مردمان بابسیرت، مشفق و عدالت‌گستر ثبت شود که حقیقت نمی‌میرد. دوگانه‌انگاری فرادست و فرودست، ریشه بسیاری از تعدی‌های ناجوانمردانه دنیای امروز است. داد و دهش پایه و اساس ادبیات افتخارآمیز حماسی فارسی است که فردوسی بزرگ شخصیت جاودانه این گونه ادبی در سطح جهان، نهال آن را به زیبایی در دل ادب دوستان کاشته‌است:

به مُشک و به عَنبر سرشته نبود

فریدون فرخ فرشته نبود

تو داد و دهش کن ، فریدون تویی

به داد و دهش یافت این فرهی

در اندیشه شاعرانه حتی یک سنگریزه-استعاره‌ای از به ظاهر فرد فرودست در نگاه مستکبران-سایه‌دار و ارزشمند است. سیروس نوزری شاعر معاصر امروز چنین سروده است: سایه‌دارند/ سنگریزه‌ها/ نگاه کن. سهراب سپهری با زبان شاعرانه، مخاطبان خود را به رعایت حق زندگانی همه پدیده‌ها دعوت می‌کند: آب را گل نکنیم/ در فرودست انگار کفتری می‌خورد آب/ شاید این آب روان/ می‌رود پای سپیداری تا فرو شوید اندوه دلی/ دست درویشی شاید تکه نان خشکیده فرو برده در آب. وی که با نگاهی عارفانه حتی کوچکترین ستمی را به هیچ موجودی روانی دارد، چگونه می‌تواند اندیشه ناجوانمردانه بیدادگران را در اشاعه برتری جویی برتابد؟

آیات زیادی در کتاب آسمانی قرآن انسان‌ها را به یکتاپرستی، عزت و سربلندی، در رویارویی با قدرت‌های پوشالی دنیا -که در تکاپو جهت زیاده‌خواهی و حفظ منافع خود به هر قیمتی هستند- فرامی‌خواند و بشارت‌بخش آن قومی است که در راه تثبیت نظام اندیشگانی خود استقامت‌ورزند: «إِنَّ الَّذِينَ قَالُوا رَبُّنَا اللَّهُ ثُمَّ اسْتَقَامُوا تَتَنَزَّلُ عَلَيْهِمُ الْمَلَائِكَةُ أَلَّا تَخَافُوا وَلَا تَحْزَنُوا وَأَبْشِرُوا بِالْجَنَّةِ الَّتِي كُنتُمْ تُوعَدُونَ» (۳۰/فصلت) همچنین کسی که بر مبنای آیه «يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِنْ ذَكَرٍ وَأُنْثَى وَجَعَلْنَاكُمْ شُعُوبًا وَقَبَائِلَ لِتَعَارَفُوا إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَتْقَاكُمْ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ» (۱۳/حجرات) برابری و برادری همه اقوام و نژادها را باور داشته باشد، هرگز به خود اجازه تعرض و تعدی به حقوق دیگران را نخواهد داد. وجود افراد جوانمرد و با اراده محکم و استوار تأمین‌کننده امنیت و آرامش کسانی است که توان مقابله با ظالمان را ندارند، وگرنه ظلم و فساد گسترش می‌یابد: «وَلَوْلَا دَفْعُ اللَّهِ النَّاسَ بَعْضَهُمْ بِبَعْضٍ لَفَسَدَتِ الْأَرْضُ وَلَكِنَّ اللَّهَ ذُو فَضْلٍ عَلَى الْعَالَمِينَ» (۲۵۱/بقره) خوشبختانه اکثر متون فاخر ادبی حماسی، تعلیمی، عرفانی و...چه در گذشته و چه امروز با در برداشتن این مضامین و درون مایه‌های انسان‌دوستانه، انصافاً که زیبایی و ملاحات ادبیات را دو چندان کرده‌اند.

نشریه ادبیات پایداری یک نشریه علمی و پژوهشی است که از یکسو در راستای گسترش فرهنگ و تمدن ایرانی-اسلامی و از سوی دیگر تلاش در جهت کشف وجوه همانندی فرهنگ‌های متنوع دنیا و تقویت ارتباطات بین‌المللی به واسطه نوشتارهای ارزشمند نویسندگان زبردست در میان اهل قلم و، دلسوز نسبت به همه انسان‌ها خصوصاً کسانی که آزردۀ دست‌یازیدن‌های زورگویان شده‌اند، با نگاهی جوانمردانه است. افق‌های جدید پژوهشی از جمله مطالعات تطبیقی، تحلیل گفتمان، تحلیل‌های نشانه‌معناشناسی، تحلیل‌های سبک‌شناختی، زبان‌شناختی، عرفانی، فلسفی و... با نمود و رویکرد پایداری در برابر انیران (جهاد اصغر) و همچنین استقامت در رویارویی با فزون‌خواهی‌های نفس‌آماره (جهاد اکبر) در اولویت دآوری و چاپ این نشریه قرارخواهدگرفت. از خداوند متعال تندرستی، بهروزی، سربلندی و پیروزی همه رزمندگان آوردگاه حق و مردمان همه سرزمین‌های مدافع حقوق بشر در شرق و غرب عالم را درخواست می‌کنیم.

«وَ أَوْضُ أُمْرِي إِلَى اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ بَصِيرٌ بِالْعِبَادِ»

بهجت‌السادات حجازی